

Inleiding Ambigu

Paul Rigolle
Torhout, 10 januari 2025

Laat ik vanavond maar meteen beginnen met het werpen van een stevig eresaluut naar Carlen, en uiteraard meteen ook naar Renaat als sterke man achter de sterke vrouw. (Het moet niet altijd omgekeerd zijn...) Sinds de oprichting en de opening van de Galerie in februari van verleden jaar zijn we hier op deze mooie plek al aan de zevende Stek-tentoonstelling toe. Zes tentoonstellingen in het eerste werkjaar, het is niet niks. Torhout mag voorwaar fier zijn op haar nieuwe galerij. Elke tentoonstelling zorgt voor een mooie confrontatie tussen een aantal - meestal twee of drie - kunstenaars die hun werk met elkaar laten contrasteren, raakpunten laten zoeken of andere keren flink tegen elkaar laten opbotsen.

Vandaag is dat niet anders. De titel die gekozen is voor de 'clash' tussen de drie jonge en zinderende artiesten van deze expo Joke Raes, Thibo Moreels en Stijn Seys is Ambigu. Het is trouwens tussen haakjes één van de verdiensten van het huis dat elke tentoonstelling een knappe omschrijving als titel meekrijgt. Ambigu is een naam die perfect in het rijtje past. Volgens het woordenboek wijst Ambigu eerder op een tegenstelling. Letterlijk betekent het woord zelfs dubbelzinnig. Maar er zijn gelukkig ook nog andere betekenissen voorhanden zoals: contradictoir, ambivalent, tweeledig, tegengesteld, meerduidig... Zelf zou ik de naam van deze tentoonstelling nog het liefst interpreteren als "iets dat op verschillende manieren begrepen kan worden". Ambigu dus... En dat is iets wat zeker opgaat voor het werk van elk van de kunstenaars van vanavond. Alle drie zorgen ze immers voor intrigerend werk waar je niet altijd meteen de vinger op kunt leggen. Eén voor één zijn ze bovendien als kunstenaar in volle ontwikkeling. Al hebben ze alle drie ondertussen onderweg ook al de nodige strepen verdiend.

Laat ik als ouwe galanterik mijn overzicht maar beginnen volgens het ouderwetse adagio 'Lady's first' en wat meer zeggen over het werk van Joke Raes. Deze pittige en gedreven kunstenaars - een kwikstaart schreef iemand - voorstellen is nauwelijks nog nodig. Verleden jaar maakte ze in Poperinge deel uit van de groepsexpo van curator Els Vermeersch 'Fuga's en Pimpelmezen'. Ook was ze één van de zes artiesten die in de Brugse Poortersloge 'Het geheugen als gebouw' kleurden en in het kader van het Ensorjaar 2024 exposeerde ze in Oostende in de Japanse tuin zes grote beelden onder de noemer 'Wandermask'. Eén van die beelden is hier nu te zien in de stemmige Binnentuin van Stek-Art. Ook in Ambigu toont ze haar fascinerende veelzijdigheid. En ook hoe onvermoeibaar ze is. Ze tekent, werkt met porselein, maakt keramiek, assemblages en sculpturen, werkt in aquarel en met kneedbare epoxy en nog zoveel meer. Ussen de verschillende werken hier heeft ze voor 'Ambigu' kleinere werkjes opgehangen onder de noemer 'Bozzetti'. Wat letterlijk voorstudie betekent maar eigenlijk zijn die kleinnodjes - tactiel en fragiel als ze zijn - maquettes die ze maakt met het oog op ooit wel 's een grotere uitvoering.

Vaak kiest Joke Raes in haar werk ook voor wegwerp-en recuperatiemateriaal.

Eén van haar opvallende werken hier is *Dancing Waves* – een industrieel restant. Het is een zeer levendig werk dat verandert naargelang de lichtinval verandert. Het refereert naar het *Panta Rhei*-thema dat in veel van haar werk voorkomt. Ook de aandacht voor de Japanse esthetiek, het masker, heel zeker ook het masker, de natuur en vooral het Water zijn belangrijke themas waarvan je hier vanavond echo's te zien en te horen krijgt. Ooit had ze een expo in Egypte in de Rode Zee en in een ander project verzamelt ze 'liefdeswater' uit alle hoeken van de wereld. In 'Ambigu' zijn er ook een aantal 'Shell portraits'. Vaak vergelijkt ze immers de mens met een weekdier dat probeert grip te krijgen op de golven, iets dat eigenlijk nooit helemaal lukt omdat ons bloed ons nu eenmaal alle kanten uitstuwt en de natuur zoveel sterker is.

In haar organische beeldtaal blijft Joke, die een theaterachtergrond heeft, zoeken naar identiteit maar vooral ook naar verbinding. Kunst is voor haar in de eerste plaats een intense mogelijkheid om het leven te koesteren. En om het te vieren. Veel eerder wil ze het mysterie omarmen dan dat ze het wil verklaren. Voor de jaren 2025 en 2026 is ze huiskunstenaar in haar geboortestad Brugge. Ze is van plan om daarbij ook haar performances nieuw leven in te blazen. Het belooft.

Wie ook heel vaak met recuperatie en recycleermateriaal werkt is Thibo Moreels met wie Joke Raes niet alleen op artistiek vlak een partnership in crime vormt maar ook in het leven. Ook bij Thibo is veelzijdigheid troef. Op LinkedIn kondigt hij zichzelf aan met een motto van Alberto Giacometti dat welhaast illustratief is voor zijn artistieke praktijk: "The object of art is not to reproduce reality, but to create a reality of the same intensity". Vrij vertaald "Het object van kunst is niet het reproduceren van realiteit maar een realiteit creëren van dezelfde intensiteit". En die heel eigen en particuliere realiteit is hij volop aan het creëren. Zijn werk heeft een grote variëteit en dualiteit. Het afwisselen tussen schilderkunst en sculpturaal werk, helpen hem om telkens met een vernieuwende frisse blik te kijken naar zijn creaties, te reflecteren en evolueren en het zoeken naar nieuwe ideeën.

Voor zijn vaak humoristisch en ironisch getinte sculpturale creaties verzamelt Thibo afgedankte dingen waarmee hij affiniteit heeft. Door wat hij toevallig aantreft te assembleren geeft hij een nieuwe bestemming en waarde aan wat waardeloos was. Het toeval speelt een belangrijke rol in zijn creatieproces. Net als de communicatie en interactie tussen de verschillende media. "Ik maak beelden die bruisen van goesting, kleur en humor", laat hij ergens noteren. Ook een flinke dosis mysterie ontbreekt nooit in zijn werk. In *Ambigu* toont hij vooral recente olieverfschilderijen die contrastvol, kleurrijk, geheimzinnig en dromerig op de kijker overkomen. Er zijn 'Equalizers', 'Primary needs' en er is 'The arrival of the anomaly'. Ook biedt Thibo ons een hele serie 'Troost' aan. Het zijn een voor een werken die – soms op imaginaire landschappen lijkend – er in slagen om hun geheim nooit helemaal prijs te geven. Er is heel veel ruimte voor reflectie en introspectie. De schilderijen van Thibo nodigen de kijker uit om in de verstilling via het werk zijn eigen verhaal te schrijven.

Laatste element in het 'Ambigue' triumviraat is Stijn Seys. Ook in zijn werk is het mysterieuze en het niet meteen verklaarbare een constante. Aan de oorsprong van zijn kunstenaarsschap ligt zijn vijfjarige opleiding-fotografie in Kortrijk. In 2022 leverde hij in een boek met als titel 'Lucid Dreams' al een staalkaart af met fotografische impressies die toen al aangaven waar het hem in zijn beeldend werk om te doen is. En ook in de toekomst om te doen zal zijn. Twee werken uit de serie die ook in de Stimulans-wedstrijd werden geselecteerd zijn in deze tentoonstelling opgenomen. Maar ondertussen is het wonderlijk om vast te stellen hoe de fotograaf die hij in eerste instantie was – maar ook nog altijd is – gemetamorfoseerd, verveld is in de magnetiserende schilder die hij vandaag geworden is.

Zijn beelden lijken los te staan van de tijd.

Hij blijkt in zijn werk ook zeer getriiggerd door het hoofd als plastisch element. Daarbij mag ook het masker niet ontbreken. Een fascinatie die hij gemeenschappelijk heeft met Joke Raes. Stijn heeft werken als 'Head Study' en ook een cyclus die de titel 'Kopfstuck' draagt. Zijn werk bevat een soort 'duistere onbezieldheid' die hij deelt met een grote naam als Michael Borremans waar Stijn overigens veel respect voor heeft. In een eigen poëtisch tekstfragment schreef Stijn: "Altijd op mijn hoede. Ik ben altijd op mijn hoede. Mijn oog maakt lawaai. Ik begrijp het niet. Ik zie het niet. Wat valt er dan te zien? Een trap leidt me naar binnen maar houdt dan op te bestaan. Ik vergeet waar ik ben..." De naamloze portretten en schilderijen en wat mij betreft vooral 'The Consequences' en 'The floating man' die Stijn hier toont maken indruk.

De foto's en de schilderijen van Stijn Seys, schreef iemand, vervoeren de kijker naar plaatsen waar de lucht ogenschijnlijk trilt en waar nog maar weinig zekerheden te vinden zijn. En eigenlijk, beste kunstvrienden, is dit het waar het in 'Ambigu' om draait. Het straffe trio van vanavond slaagt er in de prikkelende samenspraak van hun werk wonderwel in om ons met brio mee te nemen naar plaatsen waar de lucht trilt. Ze nodigen ons uit om verder te kijken dan het oog kan zien en de gelaagdheid en vooral ook de geladenheid van hun werk te ontdekken. Ik wens jullie heel veel kijkgenot en een boeiende inkijk in het werk van drie kunstenaars waarvan we – zoveel is zeker - nog lang het laatste en het mooiste niet hebben gezien.